

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده مدیریت - گروه مدیریت دولتی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش : منابع انسانی

عنوان :

بررسی نقش سرمایه انسانی شخصی بر تعهد سازمانی کارکنان واحدهای ستادی دانشگاه

علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۱۳۹۰

استاد راهنما :

جناب آقای دکتر احمد ودادی

استاد مشاور :

جناب آقای دکتر داریوش غلامزاده

پژوهشگر :

سارا دانشور پاشاگی

زمستان ۱۳۹۰

ISLAMIC AZAD UNIVERSITY

Central Tehran Branch

**Faculty Of Management – Department Of Governmental
Management**

" M.A " thesis

On " Human Resources "

Subject :

**A Study of Personal Human Capital Effect on
Organizational Commitment of Shahid Beheshti
University of Medical Science's Staff Employees**

Advisor :

Ahmad Vedadi (Ph.D)

Reader :

Dariush Gholamzadeh (Ph.D)

By :

Sara Daneshvar pashaki

Winter 2012

تقدیر و شکر:

همتم بدر قی راه کن ای طایر قدس
که در است ره مقصد و من نو سفرم

پاس بیکران خداوندی که انسان را آفرید و به او عشق و عقل و خرد تجشید تماستی را در دون خویش تعالی بخشد و حقیقت را دریابد.

مراتب پاس و قدر دانی خود را به کلیه بزرگوارانی که امکان علی ساختن این پژوهش را فراهم آورده، اعلام می دارم:

به جناب آقای دکتر احمد ودادی که در کلیه مراحل تحقیق بزرگوارانه و با امانت و آرامش راهنمای و مشوّق من بودند.

به جناب آقای دکتر داریوش غلام زاده که با نکته سنجی های ارزشمند شان، وقت را به من آموختند.

به سرکار خانم دکتر زرگرس شکری که داوری این پایان نامه را بر عده کر فتنه و راهنمای بنده در تکمیل این پایان نامه

بوده اند.

به چنین از کلیه دوستانی که مرایاری داده اند، را پاسکنزاری می ناییم.

تهدیم به:

ما حصل آموخته هایم را تهدیم می کنیم به آنان که مرآسمانی شان آرام بخش آلام زینی ام است

با استوار ترین تکیه گاهیم، دستان پر مردم

به سبز ترین نگاه زندگیم، چشمان سبز بادم

که هرچه آموختم دکتب عشق شما آموختم و هرچه بکوشم قطره ای از دیایی بی کران همراهیتان را سپاس تو انم بگویم .

امروز هستی ام به امید شاست و فرد اکمید باغ بشم رضای شما

را آوردی گران گشتر از این ارزان نداشتم تا به خاک پیشان نثار کنم، باشد که حاصل تلاش نیم کونه غبار خشکیتان را بزداید .

بو سه بر دستان پر مردان

وقتی هم به:

به برادر عزیزم:

به سفر همراهان زندگیم

که با هم آغاز کردیم، در کنار هم آموختیم و به امید هم به آینده چشم می دوزیم. قلبم لبریز از عشق به شاست و خوشنختی ات نهایی آرزویم.

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	چکیده
	فصل یک
۲	مقدمه
۳	۱- ۱ بیان مسئله تحقیق
۵	۲-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق
۶	۳-۱ اهداف تحقیق
۷	۴-۱ الگوی نظری پژوهش
۷	۱-۴-۱ سرمایه انسانی شخصی
۹	۲-۴-۱ تعهد سازمانی
۱۱	۵-۱ مدل مفهومی تحقیق
۱۲	۶-۱ فرضیه های تحقیق
۱۲	۱-۶-۱ فرضیه اصلی
۱۲	۲-۶-۱ فرضیه های فرعی
۱۳	۷-۱ روش تحقیق
۱۳	۸-۱ قلمرو تحقیق
۱۳	۱-۸-۱ قلمرو موضوعی
۱۴	۲-۸-۱ قلمرو مکانی
۱۴	۳-۸-۱ قلمرو زمانی
۱۴	۹-۱ جامعه آماری
۱۴	۱۰-۱ نمونه، روش نمونه گیری و تعیین حجم نمونه
۱۵	۱۱-۱ ابزار گردآوری داده ها(اطلاعات)
۱۵	۱۲-۱ روش تجزیه و تحلیل داده ها
۱۵	۱۳-۱ محدودیت های تحقیق
۱۵	۱۴-۱ تعاریف عملیاتی
۱۵	۱-۱۴-۱ سرمایه انسانی شخصی
۱۷	۲-۱۴-۱ تعهد سازمانی

فهرست مطالب

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
فصل دوم	
۱-۱-۱-۲ بخش اول : سرمایه انسانی شخصی	۱۸
۱-۱-۲ مقدمه	۱۸
۱-۱-۲ سرمایه	۱۹
۱-۱-۲ سیری در مقاهم سرمایه انسانی	۱۹
۱-۱-۲ تعاریف سرمایه انسانی	۲۰
۱-۱-۲ مفهوم سرمایه انسانی از دیدگاه فونگ و یورستون	۲۳
۱-۱-۲ سرمایه انسانی شخصی از دیدگاه گراتون و گوشال	۲۵
۱-۱-۲ عناصر سرمایه انسانی	۲۶
۱-۱-۲ انسان توسعه یافته سازمانی	۲۷
۱-۱-۲ سرمایه های عقلانی (شاپرکی)	۲۸
۱-۱-۲ عناصر شاپرکی ها	۳۱
۱-۱-۲ سطوح و ابعاد شاپرکی	۳۲
۱-۱-۲ تعریف انواع شاپرکی های (محوری، رهبری، شغلی)	۳۲
۱-۱-۲ مدیریت شاپرکی	۳۵
۱-۱-۲ سیری در مفهوم سرمایه اجتماعی	۳۵
۱-۱-۲ تفاوت سرمایه اجتماعی با سایر سرمایه ها	۳۸
۱-۱-۲ منابع سرمایه اجتماعی	۴۲
۱-۱-۲ نظریه های سرمایه اجتماعی	۴۴
۱-۱-۲ سطوح سرمایه اجتماعی	۴۶
۱-۱-۲ مزایای سرمایه اجتماعی	۴۶
۱-۱-۲ سرمایه هیجانی(هوش عاطفی)	۴۹
۱-۱-۲ مقدمه	۴۹
۱-۱-۲ هوش	۴۹
۱-۱-۲ سیری در مفهوم هوش عاطفی	۵۰

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۲۲-۱-۲ تعاریف هوش عاطفی	۵۲
۲۳-۱-۲ نظریات هوش هیجانی	۵۴
۲۴-۱-۲ مدل شایستگی‌ها از گلمن	۵۶
۲۵-۱-۲ هوش هیجانی در کار	۶۰
۲- بخش دوم : تعهد سازمانی	۶۲
مقدمه	۶۲
۱-۲-۲ مفهوم تعهد سازمانی	۶۲
۲-۲-۲ تعاریف تعهد سازمانی	۶۴
۳-۲-۲ عوامل موثر بر تعهد سازمانی	۶۷
۴-۲-۲ انواع تعهد	۶۹
۵-۲-۲ ابعاد تعهد سازمانی	۷۲
۶-۲-۲ دلایل ترک سازمان از سوی منابع شایسته	۷۹
۷-۲-۲ تعهد کارکنان: افزایش انرژی	۸۱
۸-۲-۲ هفت عامل موثر بر ایجاد و تقویت تعهد کارکنان	۸۱
۹-۲-۲ حفظ تعهد	۸۳
۳- بخش سوم: ارتباط سرمایه انسانی شخصی و تعهد سازمانی	۸۴
۴- بخش چهارم : تحقیقات انجام شده در داخل و خارج کشور	۸۶
۵- بخش پنجم: آشنایی با جامعه آماری	۹۰
فصل سوم	
مقدمه	۹۵
۱-۳ روش تحقیق	۹۵
۲-۳ جامعه آماری	۹۶
۳-۳ نمونه آماری و روش نمونه گیری	۹۷
۴-۳ تعیین حجم نمونه	۹۸

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۹۸	۵-۳ متغیرهای مستقل و وابسته .....
۹۹	۶-۳ ابزار جمع آوری داده‌ها .....
۹۹	۱-۶-۳ مشخصات پرسشنامه‌ها .....
۱۰۱	۷-۳ روایی پرسشنامه .....
۱۰۲	۸-۳ پایابی پرسشنامه .....
۱۰۳	۹-۳ روش تجزیه و تحلیل اطلاعات .....

فصل چهارم

۱۰۵	مقدمه .....
۱۰۵	۱-۴ تحلیل توصیفی اطلاعات .....
۱۱۱	۲-۴ بررسی رابطه بین متغیرهای جمعیت شناختی تعهد سازمانی و سرمایه انسانی .....
۱۲۴	۳-۴ بررسی شاخص‌ها و مؤلفه‌ها به تفکیک متغیرهای مورد مطالعه .....
۱۲۴	۱-۳-۴ سرمایه عقلانی .....
۱۲۶	۲-۳-۴ سرمایه اجتماعی .....
۱۲۸	۳-۳-۴ سرمایه هیجانی .....
۱۳۰	۴-۳-۴ تعهد ارزشی .....
۱۳۱	۵-۳-۴ تعهد مستمر .....
۱۳۳	۴-۴ مدل معادلات ساختاری .....
۱۳۴	۵-۴ تحلیل عاملی تائیدی .....
۱۳۴	۱-۵ تفسیر نتایج ارزیابی تناسب مدل .....
۱۳۶	۲-۵ معادلات اندازه‌گیری مربوط به سازه سرمایه عقلانی .....
۱۳۹	۳-۵ معادلات اندازه‌گیری مربوط به سازه سرمایه اجتماعی .....
۱۴۲	۴-۵ معادلات اندازه‌گیری مربوط به سازه سرمایه هیجانی(هوش هیجانی) .....
۱۴۷	۵-۵ معادلات اندازه‌گیری مربوط به سازه تعهد سازمانی .....
۱۵۰	۶-۴ مدل ساختاری و آزمون فرضیات تحقیق .....
۱۵۰	۱-۶-۴ ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش .....
۱۵۱	۲-۶-۴ مدل کلی تحقیق .....

فهرست مطالب

<u>عنوان</u>	
	<u>صفحه</u>
۷-۴ پاسخ به فرضیات پژوهش با استفاده از روش pls	۱۵۲
۱-۷-۴ فرضیه اصلی	۱۵۲
۲-۷-۴ فرضیه های فرعی ۱ و ۲ و ۳	۱۵۳
۳-۷-۴ فرضیه های فرعی ۴ و ۵ و ۶	۱۵۴
۸-۴ خلاصه نتایج آزمون فرضیه ها:	۱۵۵
	فصل پنجم
۱۵۷	مقدمه
۱-۵ نتایج آمار توصیفی	۱۵۷
۲-۵ نتایج آزمون فرضیه ها	۱۵۹
۳-۵ پیشنهادها	۱۶۰
۴-۵ پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی	۱۶۱
	فهرست منابع و مآخذ :
پیوست ها و ضمائن	۱۶۳
منابع	۲۰۶
چکیده انگلیسی	۲۱۵

فهرست جدول‌ها

صفحه

عنوان

جدول ۱-۲: سطوح سرمایه عقلانی، اجتماعی و هیجانی ۲۴	۲۴
جدول ۲-۲: عناصر سرمایه انسانی افراد ۲۶	۲۶
جدول ۳-۲: تعاریف شایستگی ۳۴	۳۴
جدول ۴-۲: تعاریف هوش هیجانی ۵۳	۵۳
جدول ۵-۲: مدل شایستگی‌ها از گلمن ..... ۵۸ و ۵۹	۵۸ و ۵۹
جدول ۱-۳: توزیع سوالات بر اساس متغیرها ۱۰۱	۱۰۱
جدول ۲-۳: ضرایب آلفای کرونباخ بر اساس نرم افزار Spss ۱۰۳	۱۰۳
جدول ۴-۱: توزیع فراوانی پاسخ دهنده‌گان بر حسب جنسیت ۱۰۵	۱۰۵
جدول ۴-۲: توزیع فراوانی پاسخ دهنده‌گان بر حسب سن ۱۰۶	۱۰۶
جدول ۴-۳: توزیع فراوانی پاسخ دهنده‌گان بر حسب تأهل ۱۰۷	۱۰۷
جدول ۴-۴: توزیع فراوانی پاسخ دهنده‌گان بر حسب تحصیلات ۱۰۸	۱۰۸
جدول ۴-۵: توزیع فراوانی پاسخ دهنده‌گان بر حسب سابقه خدمت ۱۰۹	۱۰۹
جدول ۴-۶: توزیع فراوانی پاسخ دهنده‌گان بر حسب نوع همکاری ۱۱۰	۱۱۰
جدول ۴-۷: نتایج توافقی تعهد سازمانی و جنسیت ۱۱۱	۱۱۱
جدول ۴-۸: نتایج توافقی تعهد سازمانی و سن ۱۱۲	۱۱۲
جدول ۴-۹: نتایج توافقی تعهد سازمانی و وضعیت تأهل ۱۱۳	۱۱۳
جدول ۴-۱۰: نتایج توافقی تعهد سازمانی و تحصیلات ۱۱۴	۱۱۴
جدول ۴-۱۱: نتایج توافقی تعهد سازمانی و سابقه کار ۱۱۵	۱۱۵
جدول ۴-۱۲: نتایج توافقی تعهد سازمانی و نوع همکاری ۱۱۷	۱۱۷
جدول ۴-۱۳: نتایج توافقی سرمایه انسانی شخصی و جنسیت ۱۱۸	۱۱۸
جدول ۴-۱۴: نتایج توافقی سرمایه انسانی شخصی و سن ۱۱۹	۱۱۹
جدول ۴-۱۵: نتایج توافقی سرمایه انسانی شخصی و تأهل ۱۲۰	۱۲۰
جدول ۴-۱۶: نتایج توافقی سرمایه انسانی شخصی و تحصیلات ۱۲۱	۱۲۱
جدول ۴-۱۷: نتایج توافقی سرمایه انسانی شخصی و سابقه کار ۱۲۲	۱۲۲
جدول ۴-۱۸: نتایج توافقی سرمایه انسانی شخصی و نوع همکاری ۱۲۳	۱۲۳

فهرست جدول‌ها

صفحه

عنوان

جدول ۴-۱۹: توزیع فراوانی شاخص‌های مربوط به سرمایه عقلانی ۱۲۵	
جدول ۴-۲۰: توزیع فراوانی شاخص‌های مربوط به سرمایه اجتماعی ۱۲۷	
جدول ۴-۲۱: توزیع فراوانی شاخص‌های مربوط به سرمایه هیجانی ۱۲۹	
جدول ۴-۲۲: توزیع فراوانی شاخص‌های مربوط به تعهد ارزشی ۱۳۱	
جدول ۴-۲۳: توزیع فراوانی شاخص‌های مربوط به تعهد مستمر ۱۳۲	
جدول شماره ۴-۲۴: شاخص‌های برازش مدل ۱۳۴	
جدول شماره ۴-۲۵: بارهای عاملی، آماره t سازه سرمایه عقلانی ۱۳۸	
جدول شماره ۴-۲۶: بارهای عاملی، آماره t سازه سرمایه اجتماعی ۱۴۱	
جدول شماره ۴-۲۷: بارهای عاملی، آماره t سازه هوش هیجانی ۱۴۵	
جدول شماره ۴-۲۸: بارهای عاملی، آماره t تعهد سازمانی ۱۴۸	
جدول شماره ۴-۲۹: ضرایب آلفای کرونباخ، ضرایب پایابی کل و ضرایب همبستگی بین متغیرهای پنهان ۱۵۰	
جدول شماره ۴-۳۰: ضریب مسیر، آماره t و ضریب تعیین تعهد سازمانی ۱۵۲	
جدول شماره ۴-۳۱: ضرایب مسیر، آماره t و ضریب تعیین تعهد ارزشی کارکنان ۱۵۳	
جدول شماره ۴-۳۲: ضرایب مسیر، آماره t و ضریب تعیین تعهد مستمر کارکنان ۱۵۴	
جدول شماره ۴-۳۳: خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌ها ۱۵۶	

فهرست نمودار ها

صفحه

عنوان

نmodar شماره ۲-۱: معاونت توسعه مدیریت و منابع دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۹۳
نmodar شماره ۲-۲: معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۹۴
نmodar شماره ۱-۴ : فراوانی و درصد جنسیت پاسخگویان ۱۰۵
نmodar شماره ۲-۴ : فراوانی و درصد سن پاسخگویان ۱۰۶
نmodar شماره ۳-۴ : فراوانی و درصد وضعیت تأهل پاسخگویان ۱۰۷
نmodar شماره ۴-۴: فراوانی و درصد میزان تحصیلات پاسخ دهندها ۱۰۸
نmodar شماره ۵-۴ : فراوانی و درصد میزان سابقه خدمت پاسخ دهندها ۱۰۹
نmodar شماره ۶-۴ : فراوانی و درصد نوع همکاری پاسخ دهندها در سازمان ۱۱۰
نmodar شماره ۷-۴ : نتایج توافقی تعهد سازمانی و جنسیت ۱۱۲
نmodar شماره ۸-۴ : توزیع تعهد سازمانی بر اساس سن ۱۱۳
نmodar شماره ۹-۴ : توزیع تعهد سازمانی بر اساس وضعیت تأهل ۱۱۴
نmodar شماره ۱۰-۴: توزیع تعهد سازمانی بر اساس تحصیلات ۱۱۵
نmodar شماره ۱۱-۴ : توزیع تعهد سازمانی بر اساس سوابق کاری ۱۱۶
نmodar شماره ۱۲-۴ : توزیع تعهد سازمانی بر اساس نوع همکاری ۱۱۷
نmodar شماره ۱۳-۴: توزیع سرمایه انسانی شخصی بر اساس جنسیت ۱۱۸
نmodar شماره ۱۴-۴ : توزیع سرمایه انسانی شخصی بر اساس سن ۱۱۹
نmodar شماره ۱۵-۴: توزیع سرمایه انسانی شخصی بر اساس وضعیت تأهل ۱۲۰
نmodar شماره ۱۶-۴: توزیع سرمایه انسانی شخصی بر اساس تحصیلات ۱۲۱
نmodar شماره ۱۷-۴ : توزیع سرمایه انسانی شخصی بر اساس سوابق کاری ۱۲۲
نmodar شماره ۱۸-۴: توزیع سرمایه انسانی شخصی بر اساس نوع همکاری ۱۲۳

فهرست نمودار ها

صفحه

عنوان

نمودار شماره ۱۹-۴: مدل تحلیل عاملی تأییدی در حالت تخمین ضرایب(سرمایه عقلانی) ۱۳۶	
نمودار شماره ۲۰-۴: مدل تحلیل عاملی تأییدی در حالت معناداری ضرایب (t-value) ۱۳۷	
نمودار شماره ۲۱-۴: مدل تحلیل عاملی تأییدی در حالت تخمین ضرایب(سرمایه اجتماعی) ۱۳۹	
نمودار شماره ۲۲-۴: مدل تحلیل عاملی تأییدی در حالت معناداری ضرایب (t-value) ۱۴۰	
نمودار شماره ۲۳-۴ : مدل تحلیل عاملی تأییدی در حالت تخمین ضرایب(هوش هیجانی) ۱۴۲	
نمودار شماره ۲۴-۴ : مدل تحلیل عاملی تأییدی در حالت معناداری ضرایب (t-value) ۱۴۳	
نمودار شماره ۲۵-۴: مدل تحلیل عاملی تأییدی اصلاح شده در حالت تخمین ضرایب هوش هیجانی ۱۴۴	
نمودار شماره ۲۶-۴: مدل تحلیل عاملی تأییدی اصلاح شده در حالت معناداری ضرایب(t-value) ۱۴۴	
نمودار شماره ۲۷-۴: مدل تحلیل عاملی تأییدی در حالت تخمین ضرایب (تعهد سازمانی) ۱۴۷	
نمودار شماره ۲۸-۴: مدل تحلیل عاملی تأییدی در حالت معناداری ضرایب (t-value) ۱۴۸	

فهرست شکل ها

صفحه

عنوان

۹	شکل ۱-۱: سرمایه انسانی
۲۶	شکل ۱-۲: سرمایه انسانی مشتمل بر سرمایه های عقلانی، اجتماعی و هیجانی
۳۰	شکل ۲-۲: شایستگی
۳۹	شکل ۳-۲: رابطه بین سرمایه اجتماعی و سرمایه انسانی - کلمن
۱۵۱	شکل ۱-۴: مدل کلی تحقیق

فهرست پیوست ها

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	پیوست الف
۱۶۳	الف-۱ بررسی نرمال بودن متغیرهای تحقیق
۱۶۳	جدول الف-۱
۱۶۳	جدول الف-۲
۱۶۴	الف-۲ آزمون فرضیه های تحقیق
۱۶۴	الف-۲-۱ فرضیه های فرعی
۱۶۴	جدول الف-۳
۱۶۵	جدول الف-۴
۱۶۶	جدول الف-۵
۱۶۶	جدول الف-۶
۱۶۷	جدول الف-۷
۱۶۷	جدول الف-۸
۱۶۸	الف-۳) تحلیل رگرسیونی تاثیر ابعاد سرمایه انسانی شخصی بر تعهد ارزشی از روش گام به گام :
۱۶۸	جدول الف-۹
۱۶۸	جدول الف-۱۰
۱۶۹	جدول الف-۱۱
۱۷۰	جدول الف-۱۲
۱۷۰	الف-۴) تحلیل رگرسیونی تاثیر ابعاد سرمایه انسانی شخصی بر تعهد مستمر از روش گام به گام
۱۷۱	جدول الف-۱۳
۱۷۱	جدول الف-۱۴
۱۷۱	جدوال الف-۱۵
۱۷۲	جدول الف-۱۶
۱۷۲	الف-۵) تحلیل رگرسیونی تاثیر ابعاد سرمایه انسانی شخصی بر تعهد سازمانی از روش گام به گام
۱۷۲	جدول الف-۱۷
۱۷۲	جدول الف-۱۸
۱۷۳	جدول الف-۱۹
۱۷۴	جدول الف-۲۰

فهرست پیوست ها

صفحه

عنوان

الف-۶) رتبه بندی ابعاد سرمایه انسانی و تعهدسازمانی ۱۷۵	
جدول الف-۲۱ ..... ۱۷۵	
جدول الف-۲۲ ..... ۱۷۵	
جدول الف-۲۳ ..... ۱۷۶	
جدول الف-۲۴ ..... ۱۷۶	
پیوست ب:	
پرسشنامه ها ۱۷۷	
پیوست ج:	
ضمائی آماری ۱۸۳	

چکیده :

اگر چه تعهد سازمانی موضوع جدیدی در حوزه مسائل مدیریت و سازمان نیست، اما از آنجا که دلیل از دست دادن نیروی کار شایسته و آثار آن بر کارایی و بهره وری سازمان قابل توجه می باشد، توجه به این مهم امری ضروری است. برانهم ۲۰۰۵ بیان می کند به طور متوسط ۱۵٪ از کارکنان فعال در سازمان ها در فرآیند قطع ارتباط و در کمین شکار فرصت‌های شغلی جدید هستند.

از طرف دیگر با توجه به تغییر و تحولات در عصر کنونی ، سرمایه های انسانی به عنوان مزیت کلیدی برای بقا و ارتقاء سازمان و ارضای نیازها و انتظارات مشتریان محسوب می شوند. سرمایه های انسانی برای مالکین آن دارایی های ارزشمندی محسوب می شوند، مالکین این سرمایه ها در درجه اول خود کارکنان و سپس سازمانهایشان می باشند. از این رو پژوهش حاضر با هدف شناسایی روابط متقابل بین سرمایه های عقلانی ، اجتماعی و هیجانی و اثرات آنها بر تعهد سازمانی کارکنان در واحدهای ستادی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی انجام شده است. روش تحقیق مورد استفاده پیمایشی- همبستگی بوده و بطور مشخص مبتنی بر مدل معادلات ساختاری می باشد. نتایج تحقیق حاضر نشان داد که از میان ابعاد سرمایه انسانی شخصی ،دو بعد سرمایه عقلانی و اجتماعی بر طبق مدل تحلیل مسیر ارائه شده بر تعهد سازمانی کارکنان تاثیر می گذارد. ضمناً ابعاد سه گانه سرمایه انسانی شخصی با یکدیگر روابط متقابل و معنی داری دارند.

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه:

از آنجا که مهمترین هدف هر سازمان دستیابی به بالاترین سطح بهرهوری و کارایی است، عامل‌های اساسی و کارآمد برای رسیدن به هدف را می‌توان سرمایه، ابزار، روش انجام کار و نیروی انسانی ذکر کرد.

از طرفی سازمان‌ها به منظور رقابت در صحنه جهانی و ارضای نیازها و انتظارات مشتریان و سازگاری و ماهیت در حال تغییر مشاغل تمایل دارند تا کارکنانی داشته باشند تا فراتر از دانش و وظیفه تعیین شده عمل نمایند.

به گفته پیتر دراکر¹، قرن بیست و یکم، قرن اقتصاد دانشی است و در این اقتصاد دارایی‌های فکری و به خصوص سرمایه‌های انسانی جزو مهمترین دارایی‌های سازمانی محسوب شده و موفقیت بالقوه سازمان‌ها ریشه در قابلیت‌های فکری آنان دارد. از طرفی وجود کارکنان متعدد باعث ایجاد ثبات و اطمینان در سازمان شده و مولد دارایی‌های نامشهود است.

سرمایه انسانی سازمان برای مالکین سرمایه یا همان کارکنان یک دارایی ارزشمند محسوب می‌شود که می‌تواند موفقیت آن‌ها را بطور فزاینده‌ای تحت تأثیر قرار دهد و با توجه به اینکه تعهد سازمانی بیانگر نیرویی است که فرد را ملزم به ماندن در سازمان نموده و موجب انجام کارها با تعلق خاطر در جهت تحقق اهداف سازمانی می‌شود، لذا وجود کارکنان که دارای سرمایه انسانی شخصی بالایی می‌باشند و از تعهد بالایی برخوردارند سبب رشد و توسعه و تعالی سازمان خواهد شد.

---

1 -Drucker